

ROZDZIAŁ 55 - Chrystofania wg Mateusza

(Łk 23:49 – 24:12) | (Mk 15:40 – 16:8) | Mt 28:9 – 28:20

T. ... - Jezus ukazuje się kobietom

Mt 28:9 – 28:10

^{28:9} {Kiedy zaś zdążyły oznajmić uczniom jego} ^[1] i oto Jezus ruszył naprzeciw im, mówiąc: "Witajcie!"

One zaś podeszły, chwyciły się jego stóp i złożyły pokłon mu.

^{28:10} Wtedy mówi im Jezus: "Nie bójcie się! Idźcie, oznajmijcie braciom moim, ^[2] aby ruszyli do Galilei, a tam mnie ujrzą".

^[1] ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ - *variant bizantyński pomijany przez* κ, B, D, W, Θ, f13, 33, 69, 700, 788, 892, 1009, 1292, 1365, 1646, 2680, al, it (a, aur, b, c, d, e, ff^a, ff^b, g¹, h, l, n, r¹), vg, Sy-Pal, sa, mae, bo, Orygenes, Euzebiusz, Cyryl, Hieronim, Augustyn; *wstawka w oparciu o Diatessaron, gdzie powielono treść wersu Mt 28:8* ^[2] 157, 1555, Cyryl *zmieniają na μαθηταῖς μου ("uczniom moim")*

ROZDZIAŁ 55 - Chrystofania wg Mateusza

(Łk 23:49 – 24:12) | (Mk 15:40 – 16:8) | Mt 28:9 – 28:20

T. ... - Jezus ukazuje się kobietom

Mt 28:9 – 28:10

^{28:9} {ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ} καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦς ὑπήντησεν αὐταῖς λέγων· χαίρετε.

αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ.

^{28:10} τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε ἀπαγγεῖλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κακεῖ με ὄψονται.

T. ... - Przekupiona straż

Mt 28:11 – 28:15

^{28:11} Gdy zaś podążyły one, oto niektórzy z kustodii przychodząc do miasta oznajmili arcykapłanom o wszystkim, co się zdarzyło.

^{28:12} I zebrawszy się razem ze starszymi naradę odbywszy srebra wystarczająco dali żołnierzom,
^{28:13} mówiąc:
"Rzeknijcie, że: 'Uczniowie jego nocą przyszedłszy wykradli go, [gdy] my zasnęliśmy'.
^{28:14} I jeśli usłyszano by to przed rządcą,^[1] my przekonamy {go}^[2] i was bez zmartwień uczynimy".^[3]

^{28:15} Wziąwszy zaś srebra^[4] postąpili, jak ich pouczono. I rozniosło się słowo to pośród Żydów aż po dziś {dzień}.^[5]

^[1] = jeśli sprawa ta stanęłaby przed rządcą, doszłaby do jego uszu

^[2] αὐτὸν - pomija s, B, Θ, 33, it (e), zawiera A, C, D, L, W, 0148, 0234, f1, f13, 372, 892, 2737, Byz, it, Sy;

^[3] = uwolnimy od problemów, trosk, kłopotów

^[4] = srebrniki, pieniądze

^[5] pomija wariant bizantyński; zawiera B, D, L, Θ, 569, pc, it (poza ff²), vg, Orygenes^{lat} i in.

T. ... - Przekupiona straż

Mt 28:11 – 28:15

^{28:11} Πορευομένων δὲ αὐτῶν ἰδοὺ τινες τῆς κουστοῦδιᾶς ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα.

^{28:12} καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιον τε λαβόντες ἀργύρια ἰκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις
^{28:13} λέγοντες· εἶπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἐκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων.
^{28:14} καὶ εἰάν ἀκουσθῆ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν {αὐτὸν} καὶ ὑμᾶς ἀμερίμους ποιήσομεν.

^{28:15} οἱ δὲ λαβόντες {τὰ} ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν, καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον {ἡμέρας}.

T. ... - Ostatnie słowo [= T. ..., ...]		
<p>= Łk 24:46 – 24:49 (T....) (^{24:50} <i>Wyprowadził zaś ich {na zewnątrz} aż ku Betanii;</i></p> <p><i>i podnosząc ręce swoje, pobłogosławił ich.)</i></p> <p>24:46 I rzekł im, że: "Takoż napisano: {I takóž miał} ^[1] cierpieć Pomazaniec i powstać [miał] z martwych trzeciego dnia.</p> <p>24:47 I [miała być] głoszona</p> <p>w imieniu jego ^[2] {skrucza ^[3] dla} ^[4] odpuszczenia grzechów u wszystkich pogan, począwszy od Jeruzalem.</p> <p>24:48 Wy {zaś jesteście} ^[5] świadkami tego.</p> <p>^[1] <i>καὶ οὕτως ἔδει – dodaje wariant bizantyński; pomija P75, 8, B, C*, D, L, pc, it, vg, Sy-S, sa^{ms}, bo, Ireneusz</i> ^[2] <i>por. Dz 2:38b Skruszcie się i przyjmijcie chrzest, każdy z was, w imieniu Jezusa Pomazańca (ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ), na odpuszczenie grzechów waszych; podobnie Dz 8:16, 10:42-43, 10:48, 19:5, 22:16</i> ^[3] = chrzest, <i>por. Dz 13:24b ...głosił calemu ludowi izraelskiemu chrzest jako symbol skruchy.; Dz 19:4 Jan chrzczył chrztem symbolizującym skruchę... też Dz 2:38, 5:31</i> ^[4] <i>μετάνοιαν εἰς – pomija Ireneusz; wariant bizantyński: μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ("skrucza i odpuszczenie grzechów")</i> ^[5] <i>δὲ ἐστε – pomija P75, B</i></p>	<p>= Mk 16:15 – 16:18 (T....)</p> <p>16:15 I rzekł im:</p> <p>"Podążywszy do świata wszystkiego, głóście dobrą nowinę wszystkiemu stworzeniu.</p> <p>^{/16:17b} W imieniu moim demony wyrzucą, /</p>	<p>Mt 28:16 – 28:20 ^{28:16} Jedenastu zaś uczniów podążyło do Galilei, na górę, gdzie wskazał im Jezus. ^{28:17} I ujrzawszy go, złożyli pokłon {mu}; ^[1] [oni] zaś powątpiewali.</p> <p>28:18 I przystąpiwszy, Jezus przemówił do nich, mówiąc:</p> <p>"Dana mi wszelka władza w niebie i na ziemi.</p> <p>28:19 Podążywszy {więc} ^[2]</p> <p>czyńcie uczniami wszystkich pogan, ^[3] chrzcząc ich w imieniu moim, ^[4]</p> <p>28:20 ucząc ich zachowywać wszystkiego, jak wiele przekazałem wam.</p> <p>^[1] <i>αὐτῶ – pomija 8, B, D, 33, it, vg, Sy-Pal, Euzebiusz, Chryzostom; zawiera wariant bizantyński A, K, W, Δ, Θ, Π, 074, 0148, f1, f13, 22, 565, 579, 700^c, 892, 1010, 1071, 1079, 1195, 1216, 1242, 1344, 1546, 2148, 2174, Byz, Diatessaron, Sy-P, Sy-H i in.; προσεκύνησαν αὐτῶ spójne ze stylem Mt, por. 2:11, 14:33, 28:9</i> ^[2] <i>pomija wariant bizantyński 8, A, 0148, f13, 28, 69, Byz, bo, Ireneusz; wariant D, it: vñv ("teraz")</i> ^[3] = wszystkie narody ^[4] <i>wersja przednicejska zgodna z: Orygenes, Euzebiusz¹⁷; por. np. Mt 10:22a I będźiecie znienawidzeni przez wszystkich z powodu imienia mego; wariant powszechny, trynitarny: εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ("w imię Ojca i Syna, i świętego Ducha")</i></p>

T. ... - Ostatnie słowo [= T. ..., ...]			
<p>= Łk 24:46 – 24:49 (T....) (^{24:50} <i>Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς {ἔξω} ἕως πρὸς Βηθανίαν,</i></p> <p><i>καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐβλόγησεν αὐτούς.)</i></p> <p>24:46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτως γέγραπται {καὶ οὕτως ἔδει} παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,</p> <p>24:47 καὶ κηρυχθῆναι</p> <p>ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ {μετάνοιαν εἰς} ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη. ἄρξάμενοι ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ</p> <p>24:48 ὁμεῖς {δὲ ἐστε} μάρτυρες τούτων.</p>	<p>= Mk 16:15 – 16:18 (T....)</p> <p>16:15 καὶ εἶπεν αὐτοῖς:</p> <p>πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει.</p> <p>^{/16:17b} ἐν τῷ ὀνόματι μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν./</p>	<p>Mt 28:16 – 28:20 ^{28:16} Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορευθῆσαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ^{28:17} καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν {αὐτῶ}, οἱ δὲ ἐδίστασαν.</p> <p>28:18 καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων·</p> <p>ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῶ καὶ ἐπὶ {τῆς} γῆς.</p> <p>28:19 πορευθέντες {οὖν}</p> <p>μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματι μου</p> <p>28:20 διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετείλαμην ὑμῖν·</p>	<p>24:46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτως γέγραπται {καὶ οὕτως ἔδει} παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,</p> <p>24:47 καὶ κηρυχθῆναι</p> <p>ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ {μετάνοιαν εἰς} ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη. ἄρξάμενοι ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ</p> <p>24:48 ὁμεῖς {δὲ ἐστε} μάρτυρες τούτων.</p>

24:49 **I** {oto} ^[6] **ja**
wysyłam obietnicę
Ojca mego **na was**.
Wy zaś przesiadujcie
w mieście {Jeruzalem}, ^[7]
aż nie odziejecie się
z wysokości mocą".

^{16:16} Kto uwierzy
i ochrzczony zostanie,
będzie zbawiony,
kto zaś nie uwierzy,
będzie zasądzony.

^{16:17} Znaki zaś
[za tymi.] co uwierzyli
takie będą podążać:
W imieniu moim
demony wyrzucą,
językami przemówią {nowymi}, ^[1]
^{16:18} {i w ręce} ^[2]
węże wezmą;
choćby trującego coś wypili,
zaiste nie zaszkodzi im;
na słabych ręce położą,
i wybornie [im] będzie".

^[6] *καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ("I oto ja...") - variant bizantyński; καὶ ἐγὼ ("I ja...") - P75, D, 579, 1230, 1253, it, Diatessaron, Ambroży, Augystyn; κάγω ("I ja...") - 8, L, 33, 579, pc*
^[7] *Ἱερουσαλήμ - dodaje variant bizantyński; pomija P75, 8, B, C*, D, L, it, vg, Sy-S, sa, bo*

^[1] *καιναῖς - pomija C*, L, Δ, Ψ, pc, sa, bo*
^[2] *καὶ ἐν ταῖς χερσὶν - dodaje C, L, X, Δ, Ψ, 099, 1, 22, 33, 517, 565, 579, 892, 1230, 1243*, 1253, 1424*, 1675, pc, Sy-H**

I oto **ja**
z wami jestem,
[po] wszystkie dni,

aż do wypełnienia się
[tego] wieku. {Amen.}" ^[5]

^[5] *ἀμήν - variant bizantyński; pomija 8, A*, B, D, W, 074, f1, 33, pc, it (aur, d, e, ffl, gl, h, n, q), vg, Sy-Pal, sa, mae, bo, Orygenes, Chryzostom, Severian, Chryzostom, Hieronim, Cyryl*

24:49 **καὶ** {ιδου} **ἐγὼ**
ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν
τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς:
ὁμοίως δὲ καθίσατε
ἐν τῇ πόλει {Ἱερουσαλήμ}
ἕως οὐ ἐνδύσησθε
ἐξ ὕψους δύναμιν.

^{16:16} ὁ πιστεύσας
καὶ βαπτισθεὶς
σωθήσεται,
ὁ δὲ ἀπιστήσας
κατακριθήσεται.

^{16:17} σημεῖα δὲ
τοῖς πιστεύσασιν
ταῦτα παρακολουθήσει·
ἐν τῷ ὀνόματι μου
δαμόνια ἐκβαλοῦσιν,
γλώσσας λαλήσουσιν {καιναῖς},
^{16:18} {καὶ ἐν ταῖς χερσὶν}
ὄφεις ἄρουσιν
κὰν θανάσιμον τι πίωσιν
οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψῃ,
ἐπὶ ἄρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν
καὶ καλῶς ἔξουσιν.

καὶ ἰδοὺ **ἐγὼ**
μεθ' ὑμῶν εἰμι
πάσας τὰς ἡμέρας

ἕως τῆς συντελείας
τοῦ αἰῶνος. {ἀμήν}